

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] priznáva finančné zadošťučinenie každému v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] trovy konania v sume 1 650,10 € (slovom tisícšesťstopäťdesiat eur a desať centov) na účet ich právnej zástupkyne, advokátky Mgr. Zuzany Motúzovej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 579/2017-16 z 20. septembra 2017 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa

čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Ústavný súd sťažnosť vo zvyšnej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli:

«1. Dňa 12. 09. 2013 podali Sťažovatelia na Okresný súd Bratislava I (ďalej len „Okresný súd“) žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (doručená súdu dňa 13. 9. 2013) (ďalej len „Žaloba“), ktorej bola pridelená spis. zn. 15C/179/2013.

2. Okresný súd následne postupoval v konaní, dňa 16.09.2013 vyzval Sťažovateľov na doplnenie návrhu, na základe čoho dňa 07. 10. 2013 Sťažovatelia Žalobu doplnili. Dňa 07. 01. 2014 podali Sťažovatelia návrh na zmenu návrhu na začatie konania (doručený súdu dňa 13. 01. 2014), v ktorom navrhli, aby Okresný súd pripustil rozšírenie žalobného návrhu. O uvedenom návrhu rozhodol Okresný súd uznesením zo dňa 15. 05. 2014, č. k. 15C/179/2013 - 152 tak, že zmenu žalobného návrhu pripustil.

3. Dňa 07. 04. 2014 bol na súd doručený procesný návrh Sťažovateľov na opravu zjavnej chyby vpísaní formou neúplného označenia odporcu v 1. rade. Alternatívne Sťažovatelia navrhli, aby súd pripustil do konania na stranu odporcu ďalšieho účastníka. Uznesením zo dňa 15. 05. 2014. č. k. 15C/179/2013-153 Okresný súd pripustil vstup odporcu v 2. rade do konania.

4. Sťažovatelia následne zobrali dňa 23. 07. 2014 späť návrh na začatie konania voči odporcovi v 1. rade, na základe čoho Okresný súd rozhodol dňa 24. 11. 2014 o zastavení konania voči odporcovi v 1. rade.

5. Na pojednávaní dňa 06. 10. 2015 vydal Okresný súd rozsudok, voči ktorému podali Sťažovatelia v zákonnej lehote - dňa 03. 12. 2015 odvolanie.

6. Napriek tomu, že odvolanie proti rozsudku Okresného súdu bolo podané dňa 03. 12. 2015 (elektronickou poštou, ako aj podaním odvolania poštovému prepravcovi, Slovenskej pošte, a. s., v ten istý deň), Okresný súd nijako vo veci nekonal a odvolanie nepredložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Z toho dôvodu podali Sťažovatelia

dňa 14. 06. 2016 kvôli prietahom sťažnosť na postup súdu adresovanú predsedníčke Okresného súdu.

7. V zmysle upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 08. 07. 2016 vyhodnotila predsedníčka Okresného súdu sťažnosť ako dôvodnú a vyzvala sudkyňu a vyššieho súdneho úradníka, aby vo veci ďalej pokračovali bez prietahov.

8. Napriek uvedenému rozhodnutiu o sťažnosti Okresný súd naďalej vo veci nekonal, a tak podali Sťažovatelia dňa 19. 05. 2017 opätovnú sťažnosť na prietahy v konaní.

9. V zmysle upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 27. 06. 2017 predsedníčka Okresného súdu opätovne konštatovala, že sťažnosť je dôvodná.

10. Z vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že Porušovatelia od 03. 12. 2015 až do konca júna 2017 v podstate nekonali (ďalej len „Hlavné obdobie prietahov“). Výnimkou bolo obdobie medzi 07. 07. 2016 a 28. 10. 2016, kedy Okresný súd doručil odvolanie odporcovi na vyjadrenie a následne vyjadrenie odporcu doručil na vyjadrenie Navrhovateľom. Porušovatelia boli teda počas Hlavného obdobia prietahov nečinní viac ako 15 mesiacov.»

Ďalej sťažovatelia uviedli, že „... využili právne prostriedky, ktoré im poskytoval ZoS. Napriek tomu však doposiaľ nebolo o odvolaní rozhodnuté a naďalej trvá právna neistota Sťažovateľov.“.

3. Vzhľadom na uvedené sa sťažovatelia domáhali, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ďalej sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a aby im priznal finančné zadosťučinenie každému v sume 2 000 €, ako aj trovy konania.

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. 1 SprV 157/2017 doručeným ústavnému súdu 26. októbra 2017, v ktorom predsedníčka okresného súdu okrem iného uviedla:

„Tunajším súdom bola riešená sťažnosť v súvislosti s namietaným prietahmi v konaní sp. zn. 15 C 179/2013 spočívajúce v nepredložení odvolania sťažovateľov proti

rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 06. 10. 2015, č. k. 15 C 179/2013-197 Krajskému súdu v Bratislave, a to už pod Spr. 2185/2016, pričom táto bola vyhodnotená listom zo dňa 08. 07. 2016 ako dôvodná. Opätovná sťažnosť bola riešená tunajším súdom pod Spr. 2159/2017, pričom táto bola vyhodnotená listom zo dňa 27. 06. 2017 ako dôvodná.

Vychádzajúc zo spisového materiálu a prehľadu jednotlivých úkonov je možné konštatovať, že Okresný súd Bratislava I v konaní sp. zn. 15 C 179/2013 s výnimkou obdobia, kedy súd opätovnú sťažnosť v súvislosti s namietanými prietahmi vyhodnotil pod Spr. 2159/2017 ako dôvodnú, mám za to, že tunajší súd smeroval k odstráneniu prietahov v predmetnom konaní.

K tvrdeniu sťažovateľov, že tunajší súd v období od 24. 11. 2014 do 06. 10. 2015 a od 03. 12. 2015 až do konca júna 2017 vo veci nekonal, dovoľujem si poukázať na prehľad jednotlivých úkonov v danom období. Dňa 24. 11. 2014 tunajší súd uznesením č. k. 15 C 179/2013-159 konania voči žalovanému v I. rade zastavil a žalovanému v I. rade náhradu trov konania nepriznal. Dňa 04. 02. 2015 súd vytýčil termín pojednávania na deň 06. 10. 2015. Zároveň listom oznámil Okresnej prokuratúre Bratislava I, že je vo veci sp. zn. 15 C 179/2013 zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Dňa 06. 10. 2015 sa konalo pojednávanie vo veci samej, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd návrh sťažovateľov zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Dňa 04. 12. 2015 tunajšiemu súdu bolo doručené odvolanie sťažovateľov proti rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 06. 10. 2015, č. k. 15 C 179/2013-197. Dňa 28. 06. 2016 tunajší súd doručoval odvolanie sťažovateľov žalovanej na vyjadrenie. Dňa 07. 10. 2016 tunajší súd doručoval vyjadrenie žalovanej sťažovateľom na vyjadrenie. Dňa 01. 06. 2017 tunajší súd uznesením sp. zn. 15 C 179/2013 uložil každému sťažovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie. Dňa 22. 06. 2017 bola vec sp. zn. 15 C 179/2013 predložená na Krajský súd v Bratislave za účelom rozhodnutia o odvolaní sťažovateľov. Dňa 14. 08. 2017 bol spis sp. zn. 15 C 179/2013 Krajským súdom v Bratislave vrátený tunajšiemu súdu bez meritórneho vybavenia odvolania na ďalší procesný postup z dôvodu, že treba doručiť vyjadrenie žalovanej k odvolaniu dedičom nebohého žalobcu v 5. rade [REDACTED]. Dňa 22. 08. 2017 tunajší súd zisťoval elektronicky na Okresnom súde Malacky okruh dedičov po nebohom žalobcovi v 5. rade. Dňa 17. 10. 2017 súd uznesením č. k. 15 C 179/2013-322 prerušil konanie

do právoplatného skončenia dedičského konania vedeného na Okresnom súde Malacky sp. zn. 12 C 378/2017.

Nestotožňujem sa s tvrdením sťažovateľov, že tunajší súd v období od 24. 11. 2014 do 06. 10. 2015 nevykonával žiadne úkony, nakoľko podľa prehľadu úkonov v danom období vyplýva, že tunajší súd rozhodol o zastavení konania voči žalovanému v I. rade, ako aj vytýčil termín pojednávania na deň 06.10.2015, na ktorom rozhodol rozsudkom č. k. 15 C 179/2013- 197 tak, že návrh sťažovateľov zamietol.

Tunajší súd vo veci sp. zn. 15 C 179/2013 odo dňa upovedomenia sťažovateľov o vybavení ich opätovnej sťažnosti riešenej pod Spr. 2159/2017 vykonával procesné úkony súdu smerujúce k predloženiu odvolania sťažovateľov proti rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 06. 10. 2015, č. k. 15 C 179/2013-197 Krajskému súdu v Bratislave. Dňa 18. 05. 2017 bolo na tunajší súd doručené oznámenie právnej zástupkyne sťažovateľov o úmrtí žalobcu v V. rade [REDACTED]. Povinnosťou tunajšieho súdu bolo zistiť okruh dedičov po nebohom žalobcovi v 5. rade a po jeho zistení vyjadrenie žalovanej k odvolaniu následne doručiť právnym nástupcom po nebohom žalobcovi v 5. rade a umožniť im v primeranej lehote k tomuto vyjadreniu vyjadriť sa. Tunajší súd však nedopatrením predložil spis sp. zn. 15 C 179/2013 spolu s odvolaním sťažovateľov Krajskému súdu v Bratislave dňa 22. 06. 2017. I napriek tejto skutočnosti, mám za to, že tunajší súd vo veci sp. zn. 15 C 179/2013 konal plynulo. Toho času tunajší súd vychádzajúc z podania Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. 08. 2017 prerušil konanie do právoplatného skončenia dedičského konania vedeného na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 12 C 378/2017. Po právoplatnom skončení dedičského konania tunajší súd doručí vyjadrenie žalovanej k odvolaniu právnym nástupcom po nebohom žalobcovi v 5. rade a po uplynutí lehoty na vyjadrenie, predloží spis sp. zn. 15 C 179/2013 Krajskému súdu v Bratislave za účelom rozhodnutia o odvolaní sťažovateľov.“

5. K vyjadreniu okresného súdu k sťažnosti sťažovateľa zaujali svoje stanovisko v podaní doručenom ústavnému súdu 21. novembra 2017, v ktorom okrem iného uviedli: „... podali Sťažovatelia proti priedahom v konaní spôsobeným Okresným súdom Bratislava I., v konaní so spis. zn. 15 C 179/2013 celkom dve sťažnosti, a to sťažnosť zo dňa 14. 06. 2016 pod Spr. 2185/2016 a tiež sťažnosť zo dňa 19. 05. 2017 pod

Spr. 2159/2017 (tzv. opätovná sťažnosť), ktoré obe sťažnosti boli predsedníčkami Okresného súdu, JUDr. Evou Fulcovou a JUDr. Annou Kašajovou, vyhodnotené ako dôvodné. Nie je teda možné konštatovať, že Okresný súd Bratislava I., konal s výnimkou obdobia prieťahov konštatovaných v tzv. opätovnej sťažnosti zo dňa 19. 05. 2017 pod Spr. 2159/2017. Naopak, Okresný súd v oboch prípadoch, kedy sa Sťažovatelia na prieťahy v konaní sťažovali, dal Sťažovateľom za pravdu a ich sťažnosti opakovane vyhodnotil ako dôvodné.

V ďalšom si dovoľujú Sťažovatelia uviesť, že v upovedomení Sťažovateľov o spôsobe vybavenia ich sťažnosti zo dňa 27. 06. 2017 (tzv. Opätovná sťažnosť) boli samotným porušiteľom prostredníctvom predsedníčky Okresného súdu Bratislava I., JUDr. Anny Kašajovej konštatované celkom dve obdobia nečinnosti Okresného súdu Bratislava I., a to: (a.) obdobie od 04. 12. 2015 do 28. 06. 2016 (obdobie od podania Odvolania Sťažovateľov dňa 04. 12. 2016 do dňa zaslania odvolania Sťažovateľov Žalovanej na vyjadrenie dňa 28. 06. 2016, cca 6 mesiacov) a (b.) obdobie od 07. 10. 2016 do 31. 05. 2017 (t. j. odo dňa zaslania vyjadrenia Žalovaného Sťažovateľom do dňa, kedy vyšší súdny úradník vydal pokyn na zaslanie vyjadrenie Sťažovateľov Žalovanému, cca viac ako 7 mesiacov).

Obe vyššie uvedené obdobia, v ktorých Okresný súd konštatoval prieťahy v konaní pritom spadajú do tzv. Hlavného obdobia prieťahov v konaní namietaného Sťažovateľmi, t. j. do obdobia od 03. 12. 2015 do konca júna tohto roka 2017, pričom sa s ním takmer v celom rozsahu zhodujú.

Výnimku podľa Sťažovateľov by snád mohlo tvoriť obdobie od 28. 06. 2016 do 07. 10. 2016, kedy Okresný súd doručil odvolanie Sťažovateľov Žalovanej a následne Sťažovateľom doručil vyjadrenie Žalovanej k odvolaniu Sťažovateľov, pričom šlo o jednoduché úkony, v ktorých súd len doručoval písomnosti účastníkov konania. I v tomto prípade však Okresný súd, napriek tomu, že obdržal vyjadrenie Žalovanej už dňa 18. 07. 2017, z nepochopiteľných dôvodov doručoval ho Sťažovateľom až 07. 10. 2017 (čiže po troch mesiacoch).

Namietané tzv. Hlavné Obdobie prieťahov Okresného súdu Bratislava I. a obdobia prieťahov konštatované samotným porušiteľom, Okresným súdom Bratislava I., v upovedomeniach Sťažovateľov zo dňa 08. 07. 2016 a zo dňa 27. 06. 2017 na ich sťažnosti

sú tak takmer úplne totožné, pričom účastníci sa na ich časovom ohraničení vo svojich písomných podaniach a dôkazoch zhodujú, a námietku Okresného súdu, že v uvedenom období konal, je tak potrebné považovať za nedôvodnú

V tejto súvislosti by chceli navyiac Sťažovatelia podotknúť, že napriek tomu, že Okresný súd vydal pokyn pre doručenie rovnopisu vyjadrenia Sťažovateľov zo dňa 07. 11. 2017 Žalovanému dňa 31. 05. 2017 a dňa 22. 06. 2017 predložil vec odvolaciemu súdu, nemožno tieto úkony považovať za úkony Okresného súdu smerujúce k odstráneniu prietáhov v konaní. Je tomu tak okrem iného i preto, že Sťažovatelia ako Žalobcovia v uvedenom konaní podali dňa 17. 05. 2017 na súd oznámenie o úmrtí žalobcu v rade 6./, pána [REDAKOVANÉ], ktoré však Okresný súd zjavne odignoroval a mechanicky vec predložil Krajskému súdu bez toho, aby tomuto podaniu Sťažovateľov venoval náležitú pozornosť. Z týchto dôvodov putoval spis v uvedenom konaní Krajskému súdu v Bratislave, ktorý ho následne z procesných dôvodov Okresnému súdu vrátil na ďalšie procesné úkony. Z týchto dôvodov majú Sťažovatelia za to, že prietahy v konaní vo veci 15C/179/2013 fakticky trvali až do dňa 17. 10. 2017. kedy Okresný súd vo veci vydal uznesenie, ktorým toto konanie prerušil, a to až do skončenia dedičského konania vedeného na OS Malacky so spis. zn. 12 D/378/2017.“

Ďalej sťažovatelia v stanovisku okrem iného uviedli:

„Z vyššie uvedeného je zrejmé, že ako už bolo konštatované v bode 18.) tohto vyjadrenia, že obdobia prietáhov vytýkané súdu Sťažovateľmi a obdobia, kedy súd podľa svojho vlastného vyjadrenia nekonal, sú identické. Uvedené skutočnosti Okresný súd potvrdil v upovedomeniach o vybavení sťažností Sťažovateľov, kedy opakovane vybavil sťažnosti Sťažovateľov ako dôvodné a označil v nich obdobia prietáhov Okresného súdu, ale aj v jednotlivých prehľadoch úkonov vykonaných súdom vo vyjadrení k Ústavnej sťažnosti (na strane 2.) a na strane 4.) vyjadrenia Okresného súdu. Vo svetle uvedeného vyjadrenie Okresného súdu zo dňa 19. 10. 2017 neprináša v danej veci nové skutočnosti, konkrétne Okresný súd vo svojom vyjadrení neuvádza také úkony ktoré by naznačovali, že Okresný súd smeroval k odstráneniu prietáhov v konaní.

Pokiaľ ide o úkony súdu ako napr. 06. 10. 2015 - vynesenie rozsudku, tieto úkony sa netýkajú veci prejednávanej v tejto Sťažnosti.

Ďalšie úkony uvedené vo vyjadrení Okresného súdu, konkrétne v prehľade úkonov na strane 4.) vyjadrenia, a to úkony, ktoré boli Okresným súdom urobené po tom, ako Sťažovatelia urobili súdu dňa 17. 05. 2017 oznámenie o úmrtí žalobcu v rade 6./ sú podľa Sťažovateľov úkonmi, ktoré súd vykonal jednak na podnet sťažnosti Sťažovateľov zo dňa 19. 05. 2017 (konkrétne ide najmä o úkon, kedy súd 22. 06. 2017 predčasne predložil vec odvolaciemu súdu) a následne sú to úkony, vykonané na podnet Krajského súdu, ktorý oboznámením sa s vecou zistil, že Okresný súd opomenul podanie Sťažovateľov o úmrtí pána [REDAKOVANÉ] a vec vrátil Okresnému súdu na ďalšie procesné úkony.

Z uvedeného je zrejmé, že Okresný súd i v týchto prípadoch (bod 30) konal de facto až na podnet Sťažovateľov, či dokonca na podnet súdu vyššieho stupňa, pričom až odvolací súd si všimol, že došlo k úmrtiu jedného z účastníkov na základe čoho Okresný súd konanie prerušil.

Z uvedeného je zrejmé, že Okresný súd skutočne počas dvoch rokov nevykonal takmer žiadne úkony. Zjavne totiž nemôžu byť akceptovateľné (a ospravedlniteľné) také prieťahy súdu ktoré spôsobili, že odvolanie Sťažovateľov bolo súdu vyššieho stupňa predložené takmer po dvoch rokoch od jeho podania, a to navyše predčasne z dôvodov, že si súd nevšimol úmrtie jedného z účastníkov.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

7. Ústavný súd z predloženého súdneho spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 15 C 179/2013 zistil, že vo veci až dosiaľ boli vo vzťahu k predmetu sťažnosti vykonané tieto relevantné procesné úkony:

- 13. september 2013 – okresnému súdu bola doručená žaloba „o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch“;

- 16. september 2013 – okresný súd prípisom vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov (11 žalobcov), aby v lehote 15 dní doplnila podaný návrh a do súdneho spisu predložila „*originál splnomocnenia*“ a „*všetky doklady o ktoré opiera svoj nárok a preukazujú Vaše tvrdenia...*“;

- 12. december 2013 – okresný súd prípisom vyzval odporcu, aby sa v lehote 15 dní vyjadril k návrhu;

- 13. január 2014 – sťažovatelia prostredníctvom právnej zástupkyne podali „*návrh na zmenu návrhu na začatie konanie*“, ktorému okresný súd vyhovel uznesením zo 14. mája 2014, keď navrhovanú zmenu petitu pripustil, a následne uznesením z 15. mája 2014 pripustil aj vstup ďalšieho účastníka do konania na strane odporcu, a to odporcu v 2. rade (Slovenskú republiku, zastúpenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky);

- 24. november 2014 – na základe návrhu sťažovateľov z 23. júla 2014 okresný súd uznesením konanie proti odporcovi v 1. rade zastavil;

- 30. január 2015 – okresný súd nariadil pojednávanie na 6. október 2015, ktoré sa uskutočnilo a na ktorom bol vyhlásený rozsudok okresného súdu, ktorým bol návrh sťažovateľov zamietnutý;

- 4. december 2015 – okresnému súdu bolo doručené odvolanie sťažovateľov proti rozsudku zo 6. októbra 2015;

- 28. jún 2016 – okresný súd vyzval odporcu, aby sa v lehote 10 dní vyjadril k podanému odvolaniu, ktorý svoje stanovisko okresnému súdu predložil 18. júla 2016;

- 7. október 2016 – okresný súd prípisom vyzval sťažovateľov, aby sa vyjadrili k stanovisku odporcu, ak to považujú za potrebné (vyjadrenie sťažovateľov bolo okresnému súdu doručené 7. novembra 2016);

- 29. máj 2017 – právna zástupkyňa okresnému súdu oznámila, že došlo k úmrtiu žalobcu v 5. rade, pričom uvedená skutočnosť bola deklarovaná fotokópiou úmrtného listu žalobcu v 5. rade;

- 22. jún 2017 – predmetný súdny spis okresného súdu s odvolaním sťažovateľov z 3. decembra 2015 doručeným okresnému súdu 4. decembra 2015 bol Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „*krajský súd*“) predložený;

- 11. august 2017 – prípisom z 11. augusta 2017 doručeným okresnému súdu 14. augusta 2017 bol súdny spis okresnému súdu vrátený „*bez meritórneho vybavenia*“

odvolania na ďalší procesný postup“ vo veci vykonania procesných úkonov v súvislosti s úmrtím žalovaného v 5. rade a následne opätovného predloženia súdneho spisu krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní;

- 22. august 2017 – okresný súd prostredníctvom Okresného súdu Malacky požiadal povereného súdneho komisára, aby oznámil okruh dedičov po zomrelom žalobcovi v 5. rade ([REDACTED]).

8. Z vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti vyplýva, že ostatným procesným úkonom vo veci je uznesenie okresného súdu zo 17. októbra 2017 o prerušení konania vedeného pod sp. zn. 15 C 179/2013 do právoplatného skončenia dedičského konania vedeného na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 12 D 378/2017 (úmrtie žalobcu v 5. rade).

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želaného stavu, t. j. stavu právnej istoty,

dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

13. Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky je garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich vecí v primeranej dobe (v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru) a zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05).

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku.

17. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

18. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

19. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

20. Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietaní porušenia práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

21. Pokiaľ ide o kritérium právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že spory, v ktorých poškodení z trestného konania uplatňujú nároky v rámci civilného konania, tvoria súčasť bežnej sporovej agendy všeobecných súdov, pričom o takýto prípad ide aj v predmetnej veci. Ústavný súd poznamenáva, že napadnuté konanie nie je ani právne ani fakticky zložitú, metodika všeobecných súdov na postup v týchto veciach je dostatočne jasná a je podopretá aj stabilizovanou judikatúrou.

22. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v napadnutom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietáhom, bolo správanie sťažovateľov ako účastníkov tohto súdneho konania v procesnom postavení navrhovateľov. Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by bolo potrebné pripísať na ich ťarchu v súvislosti s dĺžkou napadnutého konania.

23. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

24. Ústavný súd pri hodnotení napadnutého konania zohľadnil dve obdobia jeho priebehu, a to obdobie od začiatku konania (žaloba podaná 12. septembra 2013) do vyhlásenia rozsudku okresným súdom (6. október 2015) a obdobie od podania odvolania proti rozsudku okresného súdu vyhláseného 6. októbra 2015 (odvolanie podané 4. decembra 2015) až dosiaľ, teda do momentu rozhodovania o sťažnosti ústavným súdom.

Podľa názoru ústavného súdu prvé obdobie nie je potrebné podrobne hodnotiť, pretože okresný súd v merite veci rozhodol už 2 roky od začiatku konania,

čo je bez ďalšieho akceptovateľné a nesignalizuje ani možnosť porušenia označených práv sťažovateľov.

Odlišná je situácia pri hodnotení napadnutého konania v období po podaní odvolania proti rozsudku okresného súdu v merite veci.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že okresný súd svojím postupom v tejto etape napadnutého konania zapríčinil zbytočné prietahy tým, že bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nepredložil riadne a včas odvolanie sťažovateľov proti meritórnemu rozsudku okresného súdu krajskému súdu. Sťažovatelia doručili odvolanie okresnému súdu 4. decembra 2015, no tento predložil súdny spis krajskému súdu až 22. júna 2017, teda po jednom roku a siedmich mesiacoch od doručenia odvolania. Túto dobu považuje ústavný súd za neakceptovateľnú.

Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol taktiež nesústredený a neefektívny. O uvedenom svedčí skutočnosť, že okresný súd napriek vedomosti o úmrtí žalobcu v 5. rade túto situáciu procesne neriešil a súdny spis napriek tomu predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní, ktorý prípisom okresnému súdu predmetný súdny spis vrátil „*bez meritórneho vybavenia odvolania*“ na ďalší procesný postup, čo nepochybne ovplyvnilo negatívne priebeh napadnutého konania.

25. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

26. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

27. Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby v záujme zavŕšenia ochrany označených práv vo veci konal bez zbytočných prietáhov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci. Predmetný príkaz konať bez zbytočných prietáhov bude pre okresný súd aktuálny ihneď po právoplatnom skončení dedičského konania, kvôli ktorému okresný súd uznesením zo 17. októbra 2017 napadnuté konanie prerušil.

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

29. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

30. Sťažovatelia sa domáhajú priznania finančného zadosťučinenia, a to každý sťažovateľ v sume 2 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti, poukazujúc okrem iného na svoj vek, keď ďalej uvádzajú, že *„ďalším predlžovaním konania môže dôjsť k tomu, že z dôvodu úmrtia sa nedočkajú spravodlivosti nikdy“*.

31. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym

súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. S prihliadnutím na dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 15 C 179/2013, berúc do úvahy konkrétne okolnosti, najmä význam rozhodnutia v danej veci, ústavný súd považoval priznanie sumy 500 € každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

33. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia v konaní o ich sťažnosti advokátkou Mgr. Zuzanou Motúzovou. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

34. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €.

35. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie, prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom výšku základnej sadzby tarifnej odmeny bolo potrebné v súlade s § 13 ods. 2 vyhlášky znížiť u všetkých sťažovateľov o 50 %, lebo ide o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2017 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 8,84 €) u jedného sťažovateľa sumu 165,01 € a trovy právneho zastúpenia desiatich sťažovateľov boli priznané v sume 1 650,10 €.

36. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet advokátky Mgr. Zuzany Motúzovej, Michalská 3, Bratislava, v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu.

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2017